

ODDÍL 1 – IDENTIFIKACE LÁTKY / SMĚSI A SPOLEČNOSTI / PODNIKU

1.1	Identifikátor výrobku	GRAMIN
1.2	Příslušná určená použití látky nebo směsi a nedoporučená použití	Určená použití – Herbicid
1.3	Podrobné údaje o dodavateli bezpečnostního listu	<p>Jméno a obchodní jméno: F&N Agro Česká republika s.r.o.</p> <p>Místo podnikání nebo sídlo: Na Manínách 7, 170 00 Praha 7
IČO: 63910501
Telefon: 283 871 701
Fax: 283 871 703
e-mail: dvorak@fnagro.cz **</p>
1.4	Telefonní číslo pro naléhavé situace	Toxikologické informační středisko, Na Bojišti 1, 128 08 Praha 2
Telefon (nepřetržitě): (+420) 224 919 293, (+420) 224 915 402

ODDÍL 2 – IDENTIFIKACE NEBEZPEČNOSTI

2.1	Klasifikace látky nebo směsi
Fyzikální a chemické účinky
Účinky na lidské zdraví
Účinky na životní prostředí | Hořlavý
Zdraví škodlivý
Nebezpečný pro životní prostředí |
|-----|---|--|

2.2	Prvky označení
Výstražný symbol |
|-----|------------------------------------|

Zdraví škodlivý Nebezpečný pro životní prostředí

Další nebezpečné látky
(složky/koformulanty) obsažené
v přípravku:
R věty

solventní nafta (ropná), těžká aromatická, solventní nafta (ropná),
lehká aromatická

R20	Zdraví škodlivý při vdechování
R38	Dráždí kůži
R41	Nebezpečí vážného poškození očí
R43	Může vyvolat senzibilizaci při styku s kůží
R51/53	Toxický pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé podmínky ve vodním prostředí
R65	Zdraví škodlivý: při požití může vyvolat poškození plic
R67	Vdechování par může způsobit ospalost a závratě

S věty

S2	Uchovávejte mimo dosah dětí
S13	Uchovávejte odděleně od potravin, nápojů a krmiv
S20/21	Nejezte, nepijte a nekuřte při používání
S23	Nevdechujte páry
S24/25	Zamezte styku s kůží a očima
S26	Při zasažení očí okamžitě důkladně vypláchněte vodou a vyhledejte lékařskou pomoc
S28	Při styku s kůží okamžitě omyjte velkým množstvím vody

GRAMIN

Datum vyhotovení:
15. 1. 2003

Datum revize:
2. 11. 2012
25.02. 2014

Bezpečnostní list podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006, ve znění nařízení 453/2010/EC

- S36/37/39 Používejte vhodný ochranný oděv, ochranné rukavice a ochranné brýle nebo obličejový štít
- S60 Tento materiál a jeho obal musí být zneškodněny jako nebezpečný odpad
- S61 Zabraňte uvolnění do životního prostředí. Viz speciální pokyny nebo bezpečnostní listy
- S62 Při požití nevyvolávejte zvracení : okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc a ukažte tento obal nebo označení

SP věty

- SP1 Neznečišťujte vody přípravkem nebo jeho obalem. (Nečistěte aplikační zařízení v blízkosti povrchových vod / Zabraňte kontaminaci vod splachem z farem a z cest).

V označení se uvedou R věty a S věty formou textu, výstražný symbol ve formě pictogramu a slovního vyjádření nebezpečnosti

Doplňující informace

Dodržujte pokyny pro používání, abyste se vyvarovali rizik pro člověka a životní prostředí.

2.3 Další nebezpečnost

Přípravek není vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů povrchové a podzemní vody. Pravidelná práce s přípravkem je nevhodná pro alergiky, protože obsahuje senzibilizující látku a je klasifikován R43. Tato práce je ve smyslu vyhlášky č. 288/2003 Sb. zakázána těhotným a kojícím ženám a není vhodná pro ženy v produktivním věku.

ODDÍL 3 – SLOŽENÍ / INFORMACE O SLOŽKÁCH

3.2 Směsi

Chemický název Indexové ES číslo Registrační číslo	Číslo ES	Číslo CAS	Klasifikace		Koncentrace
			Směrnice 67/548/EC	Nařízení (ES) 1272/2008	
Chizalofop-P-ethyl nepřiděleno nepřiděleno	600-119-3	100646-51-3	Xn; R22 N; R51/53	Acute Tox. 4; H302 Aquatic Acute 1; H400 Aquatic Chronic 1; H410	5 %
Solventní nafta (ropná), těžká aromatická 649-424-00-3 nepřiděleno	265-198-5	64742-94-5	Xn; R65	Asp. Tox. 1; H304	>5 <25 %
Solventní nafta (ropná), lehká aromatická 649-356-00-4 nepřiděleno	265-199-0	64742-95-6	Karc.kat. 2; R45 Xn; R65	Carc. 1B; H350 Asp. Tox. 1; H304	>25 <50 %

ODDÍL 4 – POKYNY PRO PRVNÍ POMOC

4.1 Popis první pomoci Všeobecné pokyny

Projeví-li se zdravotní potíže nebo v případě pochybností uvědomte lékaře a poskytněte mu informace z této etikety. Ve všech případech podezření na otravu dopravte postiženého k lékaři.

První pomoc při nadýchání aerosolu při aplikaci	Přerušete expozici. U postiženého zajistěte tělesný i duševní klid. Nenechte jej prochládnout. Přetrvávají-li dýchací potíže, zajistěte lékařské ošetření.
První pomoc při zasažení kůže	Odložte kontaminovaný oděv. Zasažené části pokožky umyjte pokud možno teplou vodou, pokožku dobře opláchněte. Nikdy nepoužívejte rozpouštědel nebo ředidel. Při známkách silného podráždění zajistěte lékařské ošetření.
První pomoc při zasažení očí	Odstraňte kontaktní čočky, pokud je postižený používá. Při otevřených víčkách a nejméně 15 minut vyplachujte – zejména prostory pod víčky – čistou pokud možno vlažnou tekoucí vodou. Přetrvávají-li příznaky (zarudnutí, pálení) zajistěte lékařské ošetření.
První pomoc při náhodném požití	Uklidněte postiženého a umístěte jej v teple. Ústa vypláchněte vodou; nevyvolávejte zvracení. Neprodleně vyhledejte lékařskou pomoc a ukažte tuto etiketu, popř. obal přípravku nebo bezpečnostní list.

Při vyhledání lékařského ošetření informujte lékaře o přípravku, se kterým postižený pracoval, a o poskytnuté první pomoci. V případě potřeby lze další postup při první pomoci (i event. následnou terapii) konzultovat s Toxikologickým informačním střediskem: Telefon nepřetržitě: 224 919 293 nebo 224 915 402.

4.2 Nejdůležitější akutní a opožděné symptomy a účinky

-

4.3 Pokyn týkající se okamžité lékařské pomoci a zvláštního ošetření Symptomatické ošetření

ODDÍL 5 – OPATŘENÍ PRO HAŠENÍ POŽÁRU

5.1 Hasiva Vhodná hasiva Nevhodná hasiva	Hasební pěna, hasební prášek, jemné zamlžování vodou, CO ₂ Silný proud vody
5.2 Zvláštní nebezpečnost vyplývající z látky nebo směsi	Při hoření může docházet ke vzniku toxických zplodin a dýmů (NO _x , CO, HCl)
5.3 Pokyny pro hasiče	Při požárním zásahu musí být použity izolační dýchací přístroje. Kontaminovaná voda nesmí uniknout z požářiště do okolí, proniknout do veřejné kanalizace, zdrojů spodních vod a recipientů povrchových vod a zasáhnout zemědělskou půdu.

ODDÍL 6 – OPATŘENÍ V PŘÍPADĚ NÁHODNÉHO ÚNIKU

6.1 Opatření na ochranu osob, ochranné prostředky a nouzové postupy	Dodržujte obecné zásady hygieny při manipulaci s chemikáliemi. Použijte osobní ochranné prostředky. Zamezte styku s kůží a očima, vdechování a kontaminaci s potřísněným oděvem. Dodržujte všechna ochranná a bezpečnostní opatření při odstraňování rozlitého přípravku. Zamezte přístupu zvířatům a nechráněným osobám do zamořeného prostoru. Zamezte styku s látkami, které unikly z obalů a s kontaminovanými plochami. Zamezte nadýchání par. Při asanaci nejezte, nepijte a nekuřte. Osobní ochranné prostředky jsou uvedeny v oddíle 8.2.1.
---	---

- 6.2 Opatření na ochranu životního prostředí
Zamezte kontaminaci životního prostředí, tj. úniku přípravku na nebezpečný terén, do kanalizace nebo vodních toků. V případě úniku do povrchových nebo podzemních vod postupujte v souladu s havarijním plánem.
- 6.3 Doporučené metody čištění a odstraňování vzniklých odpadů
Při velkém úniku uniklý přípravek odčerpat do čistých nádob (dle množství), zbytek zasypat vhodným absorpčním materiálem (např. univerzálním sorbentem, pískem, zeminou), potom sebrat do vhodných nádob a odstranit podle oddílu 13. Zbytky spláchnout vodou a zachytit pro zneškodnění jako odpad. Pokud je přípravek rozlitý na půdu, seškrabat cca 5 cm vrstvu, potom sebrat do vhodných nádob a odstranit podle oddílu 13.
Malý únik posypat sorbentem, sebrat a odstranit jako u velkého úniku. Je-li poškozen obal, přečerpat obsah do obalu nového, nepoškozeného a řádně znovu označit.
- 6.4 Odkaz na jiné oddíly
Oddíl 7 – Zacházení a skladování
Oddíl 8 – Omezování expozice / osobní ochranné prostředky
Oddíl 13 – Pokyny pro odstraňování

ODDÍL 7 – ZACHÁZENÍ A SKLADOVÁNÍ

- 7.1 Opatření pro bezpečné zacházení
Dodržujte obecné zásady hygieny při manipulaci s chemikáliemi. Vyvarujte se kontaktu s kůží a oděvem. Ucpané trysky postřikovače se nesmějí profukovat ústy. Postřik provádějte za bezvětří nebo mírného vánku tak, aby aplikovanou kapalinou nebyl zasažen operátor. Po skončení práce, až do vyslečení pracovního oděvu a dalších osobních ochranných pracovních prostředků (OOPP) a do důkladného umytí, nejezte, nepijte a nekuřte. Pracovní oděv a OOPP před dalším použitím vyperte. Použijte osobní ochranné prostředky k minimalizaci osobní expozice.
- 7.2 Podmínky pro bezpečné skladování látek a směsí včetně neslučitelných látek a směsí
Přípravek skladujte v uzavřených originálních obalech v uzamčených, suchých a větratelných skladech při teplotách 5 – 30 °C. Uchovávejte odděleně od potravin, nápojů a krmiv, hnojiv, dezinfekčních prostředků, hořlavín a obalů od těchto látek. Chraňte před mrazem, ohněm a přímým slunečním svitem.
- 7.3 Specifické konečné / specifická konečná použití
Gramin je určen pro použití jako herbicid. Obsluha, která může přijít do styku s přípravkem, by měla používat ochranné prostředky uvedené v oddíle 8.2.1

ODDÍL 8 – OMEZOVÁNÍ EXPOZICE / OSOBNÍ OCHRANNÉ PROSTŘEDKY

- 8.1 Kontrolní parametry
Limitní hodnoty expozice (mg/m³)

Látka	Číslo CAS	PEL	NPK-P
Chizalofop-P-ethyl	100646-51-3	Pro uvedenou látku nejsou v České republice expoziční limity stanoveny.	
Nafta solventní	neuveďeno	200	1000

8.2 Omezování expozice

Dodržujte obecné zásady hygieny při manipulaci s chemikáliemi.

Zajistěte dostatečné větrání. Zamezte přístupu nepovolaných osob a dětí do pracovní oblasti. Zamezte narušení obalů a uniknutí přípravku z obalů během transportu, skladování i další manipulace. Kontaminovaný oděv po použití okamžitě odložte a zasažené části těla okamžitě omyjte velkým množstvím vody a mýdlem. Nejezte, nepijte a nekuřte při používání. Zabraňte styku s pokožkou a očima. Před přestávkou a po skončení práce si důkladně omyjte ruce a pokožku ošetřete vhodným reparačním prostředkem.

8.2.1 Omezování expozice pracovníků Ochrana dýchacích orgánů

polomaska s filtrem proti parám podle ČSN EN 14387

Ochrana rukou

gumové nebo plastové rukavice označené piktogramem pro chemická nebezpečí podle ČSN EN 420+A1 s uvedeným kódem podle přílohy A k ČSN EN 374-1

Ochrana očí a obličeje

bezpečnostní ochranné brýle nebo ochranný štít podle ČSN EN 166

Ochrana těla

celkový pracovní / ochranný oděv z textilního materiálu např. podle ČSN EN 14605+A1 nebo podle ČSN EN 13034+A1, popř. podle ČSN EN ISO 13982-1 nebo jiný ochranný oděv označený piktogramem „ochrana proti chemikáliím“ podle ČSN EN 340

Dodatečná ochrana hlavy

čepice se štítkem nebo klobouk

Dodatečná ochrana nohou

pracovní nebo ochranná obuv (např. gumové nebo plastové holinky) podle ČSN EN ISO 20346 nebo ČSN EN ISO 20347 (s ohledem na práci v zemědělském terénu)

Společný údaj k OOPP

Poškozené OOPP (např. protržené rukavice) je třeba urychleně vyměnit.

8.2.2 Omezování expozice životního prostředí

Zamezte úniku přípravku do vnitřní kanalizace, viz také oddíl 6.

ODDÍL 9 - FYZIKÁLNÍ A CHEMICKÉ VLASTNOSTI

9.1 Informace o základních fyzikálních a chemických vlastnostech

Vzhled	Nahnědlá olejovitá kapalina
Zápach	Aromatický
Hodnota pH	7,8 (1 % vodný roztok)
Bod varu / rozmezí bodu varu	155 – 181 °C (aromatický uhlovodík)
Bod vzplanutí	Není relevantní
Hořlavost	Hořlavý. Hořlavá kapalina II. třídy dle ČSN 65 0201
Meze výbušnosti	Není výbušný
Oxidační vlastnosti	Neoxiduje
Tenze par při 20 °C	0,278 kPa (rozpuštědlo) 1,1 x 10 ⁻⁷ Pa (chizalofop-P-ethyl)
Relativní hustota při 20 °C	0,962 g/ml
Rozpustnost ve vodě při 20 °C	0,61 mg/l (chizalofop-P-ethyl)
Rozpustnost v organických rozpouštědlech	n-Heptane 7,2 g/l (chizalofop-P-ethyl) methanol 35 g/l (chizalofop-P-ethyl)
Rozdělovací koeficient n-oktanol/voda při 23 °C	Log Pow = 4,61 (chizalofop-P-ethyl)
Viskozita při 25 °C	0,95 mm ² /s (aromatický uhlovodík)

GRAMIN

Datum vyhotovení:
15. 1. 2003

Datum revize:
2. 11. 2012
25.02. 2014

Bezpečnostní list podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006, ve znění nařízení 453/2010/EC

Hustota par při 15 °C	0,878 kg/m ³ (aromatický uhlovodík)
Rychlost odpařování	0,150 (aromatický uhlovodík)
9.2 Další informace	
Přípravek vykazuje zvýšenou pěnlivost.	

ODDÍL 10 - STÁLOST A REAKTIVITA

10.1 Reaktivita	Nízká reaktivita
10.2 Chemická stabilita	Směs je za běžných podmínek stabilní
10.3 Možnost nebezpečných reakcí	Nejsou známy
10.4 Podmínky, kterým je třeba zabránit	Vysoké teploty
10.5 Neslučitelné materiály	Silné zásady, kyseliny a oxidační činidla jako chlorečnany, dusičnany a peroxidy
10.6 Nebezpečné produkty rozkladu	NO _x , CO, HCl

ODDÍL 11 - TOXIKOLOGICKÉ INFORMACE

11.1 Informace o toxikologických účincích	
LD ₅₀ orálně (potkan)	2551 / 2728 mg/kg těl.hmot./den (samec/samice) (směs)
LD ₅₀ dermálně (potkan)	> 2000 mg/kg těl.hmot./den (samec/samice) (směs)
LC ₅₀ inhalačně (potkan)	2,91 mg/ l/4 hod (směs)
Dráždivost kůže (králík)	Dráždí (směs)
Dráždivost očí (králík)	Dráždí (směs)
Senzibilizace (morče)	Mírně senzibilizuje (směs)
Karcinogenita	Není karcinogenem (chizalofof-P-ethyl)
Teratogenita	Neprokázán vliv na fertilitu, reprodukční a vývojovou toxicitu (chizalofof-P-ethyl)
Toxicita pro reprodukci	(chizalofof-P-ethyl)
Mutagenita	Není mutagenem (chizalofof-P-ethyl)

ODDÍL 12 – EKOLOGICKÉ INFORMACE

12.1 Toxicita	
Toxicita pro vodní organismy	LC ₅₀ (96 hod) pstruh duhový = 5,8 mg/l(směs) EC ₅₀ (48 hod) Dafnie = 8,0 mg/l (směs) EC ₅₀ (72 hod) řasy = 1,27 mg/l (směs)
Toxicita pro ptáky	LD ₅₀ křepelka viržinská > 2000 mg/kg těl.hmot. LD ₅₀ kachna divoká > 2000 mg/kg těl.hmot.
Toxicita pro včely	LD ₅₀ (48 hod) orálně > 100 µg/včela (chizalofof-P-ethyl)

LD₅₀ (48 hod) kontaktem > 100 µg/včela (chizalofop-P-ethyl)

Toxicita pro půdní mikro a makroorganismy

Chizalofop-P-ethyl dlouhodobě neovlivňuje půdní mikroorganismy mineralizující dusík a uhlík. Nemá nepříznivý vliv na organismy v kalech odpadních vod.

12.2 Perzistence a rozložitelnost

LC₅₀ (14 dní) žížala > 1000 mg/kg půdy (chizalofop-P-ethyl)

Chizalofop-P-ethyl je hydrolyticky rozkládán, zrychlený rozklad probíhá v alkalickém prostředí. Snadno rozkládán v půdě a vodě / usazeninách. Není snadno biodegradabilní

12.3 Bioakumulační potenciál

Potenciál akumulace v biotě a potravním řetězci je na základě BCF a rychlé degradaci látek považován za nízký.

12.4 Mobilita v půdě

Chizalofop-P-ethyl se nevyplavuje se do spodních vod

12.5 Výsledky posouzení PBT a vPvB

Není klasifikován jako PBT a vPvB

12.6 Jiné nepříznivé účinky

Nejsou

ODDÍL 13 – POKYNY PRO ODSTRAŇOVÁNÍ

13.1 Metody nakládání s odpady

Odpad ze zbytků a nepoužitého produktu: likvidujte v souladu s místní a národní právní úpravou spálením ve vhodné schválené spalovně. Zabraňte kontaminaci podzemních a povrchových vod.

Technologicky již nepoužitelný přípravek včetně nevyplachovaného obalu je v souladu s místní a národní právní úpravou (zákon o odpadech) nutno likvidovat jako nebezpečný odpad.

Zbytky postřikové kapaliny a oplachové vody zředte vodou v poměru cca 1:5 a beze zbytku vystříkejte na ošetřovaném pozemku, přičemž nesmějí být zasaženy zdroje podzemních a recipienty povrchových vod. Prázdné obaly od přípravku 3 x důkladně vypláchněte (oplachovou vodu použijte pro přípravu postřikové kapaliny), znehodnotte a předejte prostřednictvím sběrného místa do sběru k recyklaci nebo spálení ve schválené spalovně.

Obaly od přípravku nikdy nepoužívejte k jiných účelům!

Zabraňte kontaminaci podzemních a povrchových vod.

Číslo Evropského katalogu odpadů: 020108

ODDÍL 14 – INFORMACE PRO PŘEPRAVU

Přepravní klasifikace	Pozemní doprava RID/ADR	Vodní doprava IMDG	Letecká doprava OACI/ATA
Číslo OSN	1993	1993	1993
Náležitý název OSN pro zásilku	Látka hořlavá, kapalná, j.n. (chizalofop-P-ethyl 5 %, aromatický uhlovodík)		
Třída/třídy nebezpečnosti pro přepravu	3	3	3
Obalová skupina	III	III	III
Nebezpečnost pro životní prostředí	-	Látka znečišťující moře	-
Zvláštní bezpečnostní opatření pro uživatele	-	-	-
Hromadná přeprava podle přílohy II MARPOL73/78 a předpisu IBC	-	-	-

GRAMIN

Datum vyhotovení:
15. 1. 2003

Datum revize:
2. 11. 2012
25.02. 2014

Bezpečnostní list podle Nařízení parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006, ve znění nařízení 453/2010/EC

ODDÍL 15 – INFORMACE O PŘEDPÍSECH

- 15.1 Nařízení týkající se bezpečnosti, zdraví a životního prostředí/specifické právní předpisy týkající se látky nebo směsi
Nařízení EP a Rady č. 1907/2006/ES, REACH
Nařízení EP a Rady č. 1272/2008/ES, CLP
Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci
Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění
Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění
Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění
Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a přípravcích, v platném znění
Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, v platném znění
- 15.2 Posouzení chemické bezpečnosti
Nebylo posouzeno

ODDÍL 16 - DALŠÍ INFORMACE

- 16.1 Seznam R-vět uvedených v oddíle 3.2
R22	Zdraví škodlivý při požití
R45	Může vyvolat rakovinu
R51/53	Toxický pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí
R65	Zdraví škodlivý: při požití může vyvolat poškození plic
- Seznam standardních vět o nebezpečnosti uvedených v oddíle 3.2
H302	Zdraví škodlivý při požití.
H350	Může vyvolat rakovinu.
H400	Vysoce toxický pro vodní organismy.
H410	Vysoce toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky.
- 16.2 Pokyny pro školení
Vysvětlit stručně a výstižně jednotlivé kapitoly bezpečnostního listu.
- 16.3 Doporučená omezení použití
Pravidelná práce s přípravkem je nevhodná pro alergiky, protože obsahuje senzibilizující látku a je klasifikován R43. Tato práce je ve smyslu vyhlášky č. 288/2003 Sb. zakázána těhotným a kojícím ženám a není vhodná pro ženy v produktivním věku.
- 16.4 Další informace** -
- 16.5 Zdroje údajů při sestavování bezpečnostního listu:
Bezpečnostní list byl sestaven na základě údajů bezpečnostního listu výrobce a zákona č. 356/2003 Sb. a jeho prováděcích předpisů a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006, ve znění nařízení 453/2010/EC.
Bezpečnostní list obsahuje údaje potřebné pro zajištění bezpečnosti a ochrany při práci a ochrany životního prostředí.
Uvedené údaje odpovídají současnému stavu vědomostí a zkušeností a jsou v souladu s platnými právními předpisy.
Nemohou být považovány za záruku vhodnosti a použitelnosti výrobku pro konkrétní aplikaci.

Změny: 25.2.2014 – označeny **